משחק החיים

קרוב ל-4 שנים מבלי לנשום אוויר צח, ההיחלצות מקצין ה-SS שכמעט ונחשף לזהותו היהודית ועד למשחק הברידג' אליו התוודע לראשונה במעמקי הבונקר. סיפורו המטלטל של יוליאן פרידריך, מהאבות המייסדים של הברידג' הישראלי, ומי שדרך תהומות העבר הצליח לנצח את החיים ובענק

בימים אלו, כאשר עם ישראל מציין את יום השואה, ההתאגדות הישראלית לברידג' שותפה לעצב העמוק ולרצון לתת לשואה ביטוי הולם לבל תשכח. מספר לא קטן של חבריו ונמנים עם ניצולי השואה. הם אלה שהצליחו לשרוד את התופת ואנו חשים שליחות מיוחדת להעביר את סיפורם הלאה.

אחד מהסיפורים המטלטלים שקשה להישאר אדישים אליהם, הוא סיפורו של **יוליאן פרידריך**, מהאבות המייסדים של ענף הברידג' הישראלי, ומי שגילה תעצומות נפש אדירות בדרך להישרדות מפני אימת הצורר הנאצי.

הוא נולד בעיר צ'נסטוכוב שבדרום פולין, מרחק של כ-300 קילומטרים מהבירה, ורשה. "בשנתיים הראשונות למלחמה ריכזו אותנו בגטו שהוקם בתוך העיר", מספר יוליאן בראיון גלוי-לב. "שהינו שם כל המשפחה - אבא, אמא ואנוכי, יחד עם בני המשפחה המורחבת. תוך כדי המלחמה, דודתי הצליחה לקשור קשר עם ידידה גויה שגילתה אצילות נפש, ולימים לאחר מותה הוכרה כחסידת אומות עולם. היא התגוררה באזור ורשה, ועשתה לא פחות מ-7 פעמים את הדרך המסוכנת לכיוון הגטו, במהלכה הצליחה להוציא 5 מבני המשפחה שלנו מהגטו אל הבית שלה, ביניהם דודתי, אמי ואני (אביו ששימש כקצין קשר בין פרטיזנים יהודים לפולנים, לא הצליח להימלט וערצח בצורה אכזרית בגטו). לאותה ידידה הייתה וילה גדולה עם בונקר גדול שם היא החביאה אותנו לאורך כל ימי המלחמה. סך הכול שהינו בבונקר קרוב ל-4 שנים מבלי לנשום אוויר צח. רק המחשבה על כך מחזירה אותי לימים הקשים ההם".

"מספרים עליי שהייתי ילד יפה, זה לפחות מה שסיפרו לי במשפחה", הוא מספר תוך שהוא נזכר ברגעים הטראומטיים בעבורו. "הדבר הזה בעצם היה לי לרועץ, כאשר אותה ידידה גויה לקחה אותי איתה ברכבת בדרך לביתה. עקב הצפיפות הרבה שהייתה ברכבת באותם ימים, ועל מנת שלא לפספס אותה, היא נאלצה להושיב אותנו יחד בתוך תא שבו כבר ישבו קציני SS גרמנים, שכן לא הייתה כל ברירה. מסתבר שאחד הקצינים נורא התלהב ממני והחל ללטף אותי ולהתרכז בי. אני זוכר שבתור ילד בן 4 או 5 הייתי נורא עצבני מכך, וגם פחדתי ממנו, מה שהוביל אותי כנראה בכל 10 דקות לערך לבקש מאותה אישה לה קראתי 'דודה' שתיקח אותי לשירותים. היא בדיעבד מתה מפחד, בגלל העובדה שהייתי נימול וחששה שמא העובדה הזו תיחשף ותסכן אותנו. באחת הפעמים שקמתי לכיוון השירותים, אותו קצין החליט ללוות אותי. באותו רגע קרה

יוליאן בתמונה ברידג'יסטית טיפוסית

נס מן השמים שנראה כמו סצנה מסרט הוליוודי. הרכבת נעצרה בו במקום בשל מה שהוגדר מחשש להתקפה פרטיזנים פולניים על הרכבת. באותה שנייה אותו קצין SS הפסיק 'להתעסק' בי והלך לענייניו. כך אני ניצלתי ממנו".

בחזרה לימיו בבונקר, חושף יוליאן כיצד נחשף לראשונה לנבכי המשחק בהיותו ילד צעיר. "היינו סך הכל 7 נפשות שם, מתוכם 3 שחקני ברידג'. על מנת להעביר את הזמן הרב הם היו מלמדים אותי את חוקי המשחק, וכך היינו משחקים המון יחד. שם למעשה בתוך הבונקר החלה קריירת הברידג' שלי".

הברידג' ואני

עם שחרורה של פולין על ידי כוחות הצבא האדום של ברית-המועצות, החל יוליאן את חייו, כשהוא מספיק לסיים תואר A.M באוניברסיטת ורשה בפקולטה לעיתונאות. לימים הוא אף הספיק לעבוד במשך כשנה וחצי באחד מהעיתונים הנחשבים בפולין, עד עלייתו ארצה בשנת 1959, בהיותו בן 22.

עם הגעתו לישראל הספיק יוליאן לחלק את זמנו בין מספר משרות, בראשן כאיש יחסי ציבור של מכון ויצמן. ב-15 השנים האחרונות ניהל משרד נסיעות מצליח אותו ירש מאביה של אשתו, דרורה.

זמן קצר לאחר הגעתו לישראל, החל יוליאן לבסס את מעמדו כאחת מאושיות הברידג' המובילות במחוזותינו, ומי שהצליח לימים להפוך לאחד מהאבות המייסדים של הענף.

לדבריו: "כאמור, התחלתי לשחק ברידג' כבר בפולין, כולל בליגה הראשונה בוורשה, שם נמניתי בין צמרת השחקנים. למעשה, כל שחקני נבחרת הסניורים של פולין כיום הם חברי נעוריי מתקופתי כסטודנט באוניברסיטה. כשהגעתי לארץ הברידג' כאן היה ממש בחיתוליו. רוב השחקנים ששיחקו היו כאלו שעלו ארצה מאירופה, והביאו את בשורת הברידג' יחד איתם. כבר מראשית דרכו בישראל, לקח יוליאן חלק פעיל בארגון תחרויות ברידג', לצד ד"ר ניסן רנד ז"ל. השניים נחשבו יחד למייסדי קטגוריית הסניורים העולמית בתחרויות ברידג', כולל במסגרת ההתאגדות הישראלית.

מעבר לכך, נזקפים לזכותו של יוליאן, בן ה-84 (נשוי לדרורה, אב ל-2 ילדים וסבא ל-4 נכדים) הישגים רבים עבור הברידג' כחול-לבן. הוא נמנה בין מייסדי שיטת נקודות האמן שמשמשות כאבן בוחן מרכזית עבור שחקני הברידג' באשר הם בכל רחבי הארץ. כמו כן שימש כקפטן ארצי במסגרת ההתאגדות, ואף היה מבין הוגי ביטאון הברידג'.

ברמת ההישגים, מציג פרידריך רזומה יוצא דופן. פעמיים הוא סיים במקום השני באליפות העולם ואליפות אירופה. כמו כן רשם 8 זכיות באליפות ישראל, יחד עם אליקים שופל ז"ל ומיכאל הוחצייט ז"ל. לכך יש להוסיף זכייה בתחרויות בינלאומיות רבות לאורך השנים, לצד היותו חבר בנבחרות ישראל הפתוחות והסניורים. ב-3 השנים האחרונות הוא משתף פעולה יחד עם יוסי אנגל (יבדל לחיים ארוכים) בתחרויות ארציות ובפסטיבלים המובילים, כאשר עד היום הוא ממשיך לשמור על מקומו כראשון במספר הנקודות האמן מבין כל שחקני ישראל.

כשהוא נשאל לגבי עתיד הברידג' הישראלי, ענף שכאמור קרוב לליבו, משיב יוליאן: "אני סבור שהברידג' הישראלי מתפתח בצורה נהדרת. יש אנשים שמקדישים את עצמם לפיתוח הברידג' בגילים הצעירים, ולראיה נבחרות הג'וניורס שלנו נמצאות ברמה גבוהה ומדורגות בצמרת העולמית. על אף העובדה שמספר החברים בהתאגדות הינו סטטי למדי בשנים האחרונות, אני בהחלט רואה עתיד ורוד ואופטימי לענף שלנו, בו הפוטנציאל הינו בלתי נגמר".

יוליאן (יולק) בילדותו

יוליאן (מימין) מקבל פרס אחד מני רבים יחד עם שותפו משכבר הימים - אליקים שופל ז"ל

יוליאן (משמאל) יחד עם נבחרת ישראל באליפות אירופה (1966)